

„Integrované nástroje jsou cestou k naplnění územní dimenze ESI fondů.“

David Koppitz

Rozhovor s Davidem Koppitzem, ředitelem Odboru regionální politiky na Ministerstvu pro místní rozvoj o integrovaných nástrojích, kvalitě strategického plánování i o aktuálních výzvách v této oblasti.

Integrované nástroje budou hrát v programovém období 2014–2020 významnou roli. Můžete ve zkratce objasnit, co se pod tímto názvem skrývá?

Integrované nástroje představují věcně i časově provázané, logické soubory investic v území, které jsou postaveny na důsledně řízených strategiích a uko-

tvených metodických postupech a díky kterým může dojít k efektivnějšímu využití evropských fondů i mobilizaci dalších veřejných zdrojů na rozvoj daného regionu nebo dané lokality. Předpokladem jsou tzv. integrované strategie a široká shoda partnerských subjektů z veřejného, soukromého i neziskového sektoru. Integrované nástroje umožňují jejich nositelům kombinovat prostředky

z různých operačních programů a specifických cílů, propojovat investiční a neinvestiční projekty a doporučovat státu, resp. řídicím orgánům, do jakých oblastí evropské prostředky v daném území směřovat. Česká republika se v Dohodě o partnerství zavázala k realizaci Evropskou komisí podporovaných Integrovaných územních investic (ITI) a Komunitně vedeného místního roz-

voje (CLLD). Rozhodla se také pro využití národního nástroje Integrovaných plánů rozvoje území (IPRÚ). Jejich využití předjímá přenesení odpovědnosti za plánování, řízení a částečně také za rozhodování do území, tedy v případě ITI a IPRÚ na třináct krajských měst a Mladou Boleslav a v případě CLLD na místní akční skupiny. Integrované nástroje jsou v tuto chvíli bezpochyby nejzřetelnější cestou k naplnění tzv. územní dimenze ESI fondů, která navrhuje začít prostředky tam, kde budou mít přínášet největší efekty a kde budou mít podpořené projekty největší smysl. Tyto nástroje zároveň vyžadují změnu přístupu k plánování na všech úrovních, tedy nejenom ve městech nebo v malých obcích, ale také na úrovni státu.

Pojďme se tedy nyní blíže zaměřit na Integrované územní investice, neboť na toto téma jste nyní vydali novou publikaci. V čem spočívá přínos ITI?

ITI je unikátní příležitostí pro posun celé České republiky v kvalitě strategického plánování a řízení. Je zaměřeno na funkčně definované území, které jinak charakterizuje pro ČR typická rozdělená sídelní struktura. Například na rozdíl od známého IPRM cílí ITI nejen na vybrané lokality v intravilánu měst, ale také na jejich zázemí, kde jsou prokazatelně silné funkční vazby. Integrovaná územní investice zároveň generuje nové příležitosti a vytváří tlak na konsenzus mezi partnery v území, kde očekáváme nalezení shody mezi tzv. jádrovými městy, kraji, ale například také místními podniky na vytyčení strategických cílů

„ITI je unikátní příležitost pro posun ČR v kvalitě strategického plánování a řízení.“

dané aglomerace. Umožňuje pak čerpání prostředků z různých operačních programů nebo specifických cílů uvnitř programu s cílem realizovat významné strategické projekty, a dokonce i kombinovat projekty tvrdé a měkké, vzhledem k tomu, že se podařilo vyjednat financování ITI jak z EFRR, tak z ESF i Fondu soudržnosti.

Jaká jsou hlavní nosná témata, která se budou pomocí ITI řešit a kterých programů se to bude týkat?

Ve strategiích ITI dominují témata dopravy a mobility, životního prostředí, ale také trhu práce a podpory inovací v progresivních odvětvích, které rovněž přispívají k rozvoji regionu a vlastně i ke konkurenceschopnosti celé České republiky. Je podloženo, že v těchto metropolitních oblastech a aglomeracích je vytvářeno přibližně 60 % národního HDP, ale zároveň se zde koncentrují socioekonomické a často také environmentální problémy. Od toho se musí odvíjet povaha projektů, které budou v rámci ITI realizovány, ať už jde o řešení složitých dopravních uzlů s dů-

razem na veřejnou dopravu, ochranu kulturního dědictví, systémové zkvalitnění odpadového hospodářství nebo o zvýšení schopnosti škol reagovat na potřeby místních firem. Se zapojením

nástroje ITI počítá Integrovaný regionální operační program a dále operační programy Doprava, Věda, výzkum a vzdělávání, Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost, Životní prostředí a Zaměstnanost (v případě ITI Praha i operační program Praha - pól růstu ČR). V evropském měřítku je to unikát-

ní kombinace, která přispěje k řešení komplexních problémů. Hovoříme nyní o skutečných integrovaných projektech v podobném formátu, v jakém jsou už několik desítek let realizovány ve vyspělém Nizozemsku nebo Finsku.

Zmínil jste, že realizace bude probíhat v tzv. „metropolitních oblastech a aglomeracích“. Které to jsou a proč?

Na základě Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020 a následných analýz je ITI využito v sedmi největších aglomeracích – Pražské, Brněnské, Ostravské, Plzeňské, Ústecko-chomutovské, Hradecko-pardubické a Olomoucké. V každé z nich žije více než 300 tisíc obyvatel. Každá se potýká se specifickými problémy, ale nabízí také velký ekonomický potenciál.

Jakou roli hraje Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) v procesu nastavení těchto nástrojů?

Naše ministerstvo je gestorem celé problematiky integrovaných nástrojů, ať už jde o nástroje zaměřené na urbánní či venkovský prostor. Zpracovává závazné metodiky, pomáhá hledat shodu při vyjednávání mezi řídicími orgány a nositeli strategií, obhazuje navrhované modely implementace před Evropskou komisí a v neposlední řadě podporuje města, resp. místní akční skupiny (MAS) ve správné aplikaci metodik a v posilování kvality strategického řízení, bez něhož se úspěch dostaví jen stěží.

Je možné vyčíslit finanční objem, který je na tyto nástroje vyčleněn?

V případě největších aglomerací půjde zhruba o 35-40 miliard korun. Města IPRÚ aspirují na ca 10 miliard. MAS

předloží strategie CLLD v celkovém objemu zhruba 16 miliard korun. Ve všech případech očekáváme, že vedle nezbytného spolufinancování na straně příjemců integrovaných projektů, tedy projektů, které naplňují strategii, se budou v území generovat další zdroje pro jeho rozvoj. Proto apelujeme na vysokou přidanou hodnotu těchto projektů a odrazujeme nositele strategií od tematicky izolovaných ostrůvků, které postrádají zasazení do širších souvislostí v regionu a které nebudou přinášet dostatečně silné výsledky.

MMR již vyhlásilo výzvy v rámci integrovaných nástrojů. Čeho se tyto výzvy týkají a kdo z předkladatelů

„První výzvy řídicích orgánů na integrované projekty očekáváme v první polovině příštího roku.“

strategií se do nich může přihlásit? Vyhlášena již byla výzva k předkládání strategií CLLD, jejichž nositeli jsou místní akční skupiny. V té souvislosti otevřel řídicí orgán Integrovaného regionálního operačního programu také výzvu pro předkládání projektů na zlepšení řídicích a administrativních schopností MAS v objemu 1,9 mld. Kč, zejména pak podporu aktivizace občanů mikroregionu, budování partnerství a dobrovolných činností na všech úrovních aktivit obyvatel venkova. Podmínkou, kterou musí každá MAS splnit, je získání Osvědčení o splnění standardů vydávaného ze strany Státního zemědělského a intervenčního fondu a také schválení samotné strategie CLLD. Dne 26.11.2015 byly vyhlášeny výzvy pro

města předkládající integrované strategie ITI a IPRÚ. Výzva bude uzavřena 28. února 2016. Předpokládáme, že do té doby předloží své strategie všichni nositelé ITI a IPRÚ. První výzvy řídicích orgánů na integrované projekty lze očekávat v první polovině příštího roku.

Pokud někdo bude potřebovat více informací, může se obrátit na někoho přímo v jednotlivých regionech?

Vedle stálých kontaktů na MMR (František Kubeš pro ITI a IPRÚ a Milena Brožová pro CLLD) jsou na webových stránkách měst, respektive místních akčních skupin, zveřejněna jména manažerů strategií. Dále lze nahlédnout např. do databáze vedené Národní sítí místních akčních skupin <http://databaze.nsmas.cz>. V případě dotazů ke konkrétní strategii doporučuji obracet se již přímo na ně, ale i MMR je připraveno metodicky kdykoliv pomoci.

Přehledné informace o uplatňování integrovaného přístupu ITI a hlavních řešených tématech najdete v publikaci: **Integrované územní investice (ITI) v programovém období 2014–2020**, která je k dispozici v elektronické podobě na níže uvedené webové stránce.

Více na: www.dotaceEU.cz/publikace